

DAELE, Gerard (eigenlijk Geeraard) van den (Kortrijk 21 juli 1908 – Gent 1 oktober 1984).

Begon met het diploma van sociaal assistent van de Sociale School van Heverlee zijn loopbaan als vrijgestelde in de christelijke arbeidersbeweging. Eerst in Gent en daarna als adjunct-secretaris van het Algemeen Christelijk Werk(nem)rsverbond in Brussel klom hij snel op in de hiërarchie. In 1935 werd hij via de Centrale Examencommissie doctor in de rechten. Tijdens de bezetting behaalde hij aan de Rijksuniversiteit Gent licentiaatsdiploma's in de bestuurswetenschappen, het notariaat en de politieke wetenschappen. Tevens deed hij aan clandest-

Gerard van den Daele behoorde tot de generatie van Vlaamsgezinde CVP-parlementsleden die na 1945 de strijd aanbond tegen de repressie- en epuratiewetgeving en die opkwam voor zetelaanpassing en billijke taalverhoudingen in de overheidsdiensten. (KADOC)

tiene sociale werking. Bij de bevrijding koos hij voor de partijpolitiek. Hij werd in 1946 Kamerlid voor de **Christelijke Volkspartij (CVP)** in het arrondissement Gent en later minister van arbeid en sociale voorzorg (1950-1954) in de homogene CVP-regeringen. In 1965 stapte hij over naar de Senaat. In 1971 moest hij krachtens het cumulatieverbod, dat binnen de CVP was uitgevaardigd, het parlement verlaten. Hij was immers in Gent achtereenvolgens gemeenteraadslid (1958), havenscheper (1959) en burgemeester (1970) geworden.

Van den Daele behoorde tot die eerste naoorlogse generatie van Vlaamsgezinde parlementsleden die de strijd aanbod tegen de repressie- en epuratielwetgeving en die opkwam voor zetelaanpassing en billijke taalverhoudingen in de overheidsdiensten. Hij bewerkte de pers en het publiek met stevig gedocumenteerde boeken en bijdragen over de Vlaamse achterstelling. Zijn gebrek aan diplomatiek talent en zijn ruige stijl maakten hem soms tot een eenzaat in zijn partij. In 1961 kante Van den Daele zich als voorzitter van de Vlaamse CVP-Kamer-groep tegen het regeringsprogramma van het kabinet-Theo Lefèvre. Hij oordeelde dat het programma onvoldoende waarborgen bood op het vlak van de Vlaamse problemen, inzonderheid de verbetering van de taalverhoudingen. Toen de groep hem niet volgde, nam hij ontslag als voorzitter. Na Hertoginnedal (1963) weigerde hij, samen met zijn partijgenoten Gaston Eyskens en Corneel Verbaanderd, de taalwetsontwerpen goed te keuren. Hij meende dat de voordelen niet opwogen tegen de nadelen en verwierp radicaal het faciliteitenstelsel in de Brusselse randgemeenten. Ook was hij van oordeel dat de pariteit in het hogere kader van het rijksbestuur de Vlaamse ambtenaren zwaar benadeelde. Hij bestreed eveneens de grondwetsherziening van 1970, waarin hij een aanloop bespeurde naar een drieledig federalisme. In de late jaren 1970 poogde hij met een door hem opgericht **Christelijk Vlaams Studie-en Documentatiecentrum** de CVP en de publieke opinie te beïnvloeden, maar het ultraconservatieve karakter van zijn standpunten, ook op ethisch vlak, dreef hem definitief in de rand van het politieke gebeuren.

WERKEN: Artikelen in *De Gids op Maatschappelijk Gebied*; – *Het Vlaamse vraagstuk* (Vlaamse Sociale Week, nr. 6, 1947); – *De achterstand en de minderwaardige behandeling der Vlamingen in de Belgische administraties: documenten en beschouwingen*, 1950; – *Politieke en administratieve problemen in Vlaanderen*, 1955; – ‘Wat nu met de taalgrens? Zoveel hoofden, zoveel meningen’, in *De Standaard* (24 januari 1962); – ‘Vlaamse balans’, in *De Linie* (15 mei 1963); – *Plan Vanden Boeynants: Vlaamse kritiek*, 1968; – *Enkele concrete Vlaamse programmapunten*, 1969.

MANURUYS*